

IJZERTIJDNERZETTING TE REKEM

Het onderzoek naar de ijzertijdbewoning op de *Heide van Neerharen* te Rekem⁽¹⁾ werd in april 1975, in samenwerking met de Nationale Dienst voor Opgravingen, door de Archeologische Kring van Rekem voortgezet.

Ten noorden van de in 1974 onderzochte zone, op een plaats met een grote concentratie van oppervlaktescherven, trokken we twee sleuven van 20 m × 5 m. Ondanks het zeer zorgvuldig onderzoek vonden we enkel vijf paalgaten en de bodem van een afvalkuil. Andere bewoningssporen ontbraken volledig. Het onderzoek van de profielen leerde ons dat deze zone zeer zwaar ontzaveld was. Zandduinen, ongeveer 60 m oostwaarts, aan de overzijde van een oude weg, zijn vermoedelijk een gevolg van deze ontzaveling door weersinvloeden. Ook de bodem van de afvalkuil wijst in deze richting. Het diepste punt van de kuil bevindt zich namelijk slechts op 32 cm onder het huidige maaiveld, met een grote concentratie van scherven in de laag boven de afvalkuil. De inhoud van de afvalkuil toont een zeer grote verscheidenheid van aardewerkscherven, namelijk zwart tot lichtgrijs, hardgebakken en met kwartzand geschraald aardewerk, samen met scherven van ruw besmeten, zachtgebakken rood aardewerk, geschraald met schervengruis en kwartskorrels. We vonden zowel kommen met naar binnen buigende rand, als schalen met knik en naar buiten buigende randen.

De aanleg van een voetbalveld boven de in 1974 onderzochte zone stelde ons in staat een groot gebied te onderzoeken bij de afvlakkingswerken. Bij het volgen van deze werken vonden wij vier keienvloeren van geordende stenen, spijtig genoeg allen gestoord hetzij bij bebossingswerken, hetzij bij vroegere graafwerken. De stenen lagen slechts gedeeltelijk in situ; elke stenengroep was gestoord aan de oostzijde. Toch zagen we onmiddellijk een gelijkenis met de vroeger gevonden keienvloeren. Nagravingen brachten enkele paalgaten aan het licht, evenwel zonder onderling verband of in functie van de keienbedden. Opmerkelijk is weer de grote hoeveelheid aardewerkscherven die in deze omgeving gevonden werd. Ook hier vermoeden we een ontzaveling van de vroegere bewoningsoppervlakte, te meer daar deze zone merklijk lager ligt dan de opgraving van vorig jaar en er slechts een zeer dunne laag zand, 5 tot 10 cm, boven de onberoerde grond overblijft.

Mede door deze ondervinding zochten we een mogelijk ongestoorde zone buiten het door M. De Puydt in 1908 onderzocht terrein. Een kleine verhevenheid, op ongeveer 350 m noordwaarts, leek ons een geschikte plaats om verder te werken. Wij besloten dan ook daar drie sleuven, van elk drie meter breed, op een onderlinge afstand van 40 m te trekken. De tweede sleuf bleek bij het afschaven onmiddellijk positief te zijn. Buiten de reeds van vroeger gekende evenwijdig lopende V-vormige lijnsporen van ongeveer 30 cm breed, vonden we twee haarden in de vorm van 7 tot 12 cm dikke houtskoollagen in cirkel-

¹ *Conspectus MCMLXXIV, Arch. Belg. 177, 28-31.*

vorm op geordende keien, ook in cirkelvorm gestapeld; het geheel ongeveer 30 cm onder het maaiveld. In de houtskoollaag van de tweede haard vonden we aardewerkscherven van een drietal potten, welke veel gelijkenis vertonen met het vroeger gevonden aardewerk. Rondom de haarden, over een zone van een viertal meter, lagen een honderdtal scherven, meestal van ruw besmeten, roodbakkend aardewerk. Buiten de haarden vonden we enkele zeer onduidelijke sporen van mogelijke paalgaten.

Het terugvinden van de bewoningssporen, andere dan vaste voorwerpen, is uiterst moeilijk, aangezien er op de oppervlakte een bepaald soort gras tussen de heide groeit, dat zeer diepe wortels heeft. Deze wortels groeien tussen de bewoningssporen op een diepte van 40 tot 50 cm.

Volgens onze eerste vaststellingen hebben wij hier te doen met twee boven elkaar liggende, zeer duidelijk gescheiden woonvlakken. De schervlagen komen voor op twee diepten die door een min of meer neutrale zone van 10 tot 20 cm gescheiden zijn. In het profiel naast de haarden is een komvormige uitgraving zichtbaar. Deze uitgraving zal volgend jaar onderzocht worden, als de sleuven door langssleuven zullen verbonden worden.

L. JANSSEN